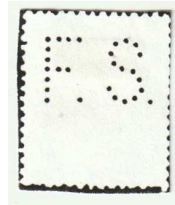

Lampen-perfin

(Door Jan van Riel; uit: Perfinpost nr. 138, december 2021)

De firma Fratelli Santini was een lampenfabriek in Ferrara

In 1857 begon Orfeo Santini zijn bedrijf in Bondeno (FE) en richtte hij een kleine werkplaats op nabij het huis van zijn vader. Het werk bestond uit het repareren van metalen voorwerpen, maar vooral uit het vervaardigen van olielampen (zie afbeelding 2), het uitgangspunt van de ambachtelijke ontwikkeling van het bedrijf.

Afb. 1: F.S. perfin

In 1860 bestond het bedrijf al uit 9 arbeiders, een periode van moeilijkheden deed zich voor in 1866 toen, na het uitbreken van de oorlog met Oostenrijk, de fabriek zonder arbeiders werd achtergelaten, die tot de wapens werden geroepen. Na de oorlog startte het bedrijf volledig opnieuw, zo goed zelfs dat het personeelsbestand in 1872 uit 35 arbeiders bestond. In 1879 werd de fabriek verplaatst naar Ferrara in het Fiaschi-paleis, via Garibaldi.

In 1886 ging het bedrijf over op de zonen Silvio, Umberto en Paolo, die de fabriek transformeerden in een industriële fabriek die zich in Italië en in het buitenland bevestigde met kwaliteitsproducten.

Afb 2: twee oude olielampen van Fratelli Santini

In 1900 werd een nieuwe grotere en moderne fabriek gebouwd (zie afbeelding op briefkaart, afb. 3).

Afb. 3: briefkaart met afbeelding van de fabriek in Ferrara

De drie broers vormden een productie-eenheid met een groot potentieel, ze waren de eersten in Italië die acetyleenlampen produceerden, een artikel dat veel werd gebruikt voor verlichting, omdat het een grotere lichtintensiteit gaf dan gas en omdat het gemakkelijk te vervoeren was waar dat anders niet mogelijk was, zoals in de mijnbouw.

Het assortiment producten vervaardigd onder de bekende merken 'Aquilas' (octrooinr. 5.967), zie afbeelding 4 en 'Santini' (octrooinr. 33674) omvatte ook echt artistieke items, zoals de in brons gemonteerde lampen van nationaal keramiek

Afb. 4: reclame voor Aquilas-verlichting

Afb. 5: brief met FS-perfin, verstuurd in 1916

De brief is verstuurd vanuit Ferrara op 17-7-1916 met een frankering van 25c. naar M.Elias Azn, een agentuur en commissiehandelaar te Amsterdam. Nederland was neutraal in de eerste wereldoorlog, maar Italië niet waardoor het poststuk door de militaire censuurdienst in Bologna werd geopend en de inhoud gecensureerd. Hierna werd de brief weer met een censuurstrook dichtgeplakt en doorgezonden naar Amsterdam. Hier kwam hij aan op 30 juli 1916 en werd door de postbode voor zien van het bezorgerstempel A742 (in rechthoek) en P178 (in ovaal). Het bedrijf perforeerde zijn postzegels slechts van 1915 t/m 1919 waardoor er maar weinig materiaal is overgebleven zeker op poststukken.

Afb. 6: reclameposter van Fratelli Santini

Afb. 7: fabriek op schilderij van Giorgio de Chirico

De bekende fabriek van verlichting, huishoudelijke artikelen en snuisterijen van de gebroeders Santini is vertegenwoordigd in een van de beroemdste werken die Giorgio de Chirico schildert tijdens zijn verblijf in Ferrara. Het bestaat overigens helaas niet meer.

In 1914 werd Paolo de eigenaar van het bedrijf, waarvan hij in 1895 de technische leiding op zich had genomen. In de daaropvolgende jaren slaagde hij erin om de fabriek te transformeren, de omgeving en de productieve typologieën uit te breiden en er in mei 1944 in te slagen om 500 werknemers tewerk te stellen, verwoestte een luchtaanval tweederde van de fabriek in Fuori Porta Po. De wil van de eigenaar en de zelfverloochening van de weinige overgebleven werknemers maakten het mogelijk om het werk in een lager tempo voort te zetten tot het einde van de oorlog.

Na de oorlog begon het bedrijf met grote moeite opnieuw, met gebruikmaking van de pakhuizen die door de bommen waren gespaard.

In 1952, met het overlijden van Paolo, ging het bedrijf over op zijn dochter Adele en zijn schoonzoon professor Carlo Lega, die werd aangesteld als enige directeur, die het bedrijf weer efficiënt maakte door fabrieken en machines te vervangen en een nieuwe impuls te geven aan de productie.

In 1964 werd het bedrijf failliet verklaard: het werd vervangen door het bedrijf Meccanica Generale Ferrarese (MGF) snc di G. Ferrari & c. In de zeventiger jaren werd het bedrijf definitief beëindigd. Het bedrijf Fratelli Santini was tevens de leverancier van het Italiaanse leger tijdens de Eerste Wereldoorlog van acetyleen, petroleum, olielampen, verlichting voor de fietsen van het Bersaglieri-korps. (Scherpschutters opererend in kleine groepen)

Bronnen : *Wikipedia en Catalogo dei Perfin d'Italia van J.J.C. van Riel*